

THEATER

Frau Bach

Yvonne van den Hurk, Esther Apituley en Inga Schneider

Regie: Dirk Groeneveld

Gezien op 21 januari 2007

bron: 8WEEKLY.nl

De liefdevolle echtgenote van Bach

Yvonne van den Hurk, Esther Apituley en Inga Schneider - Frau Bach

door [Karin van de Wiel](#)

fotografie: Stephan van Hesteren

23 januari 2007

***Frau Bach* begint met een noodkreet van de vrouwelijke nazaten van Johann Sebastian Bach. De erfgenamen zijn na de dood van de klassieke componist aan de bedelstaf geraakt. Door middel van een algemene oproep doen ze in het 18de eeuwse Leipzig een beroep op de goedheid van 'iedereen die ook maar een beetje van Johann Sebastian Bach geleerd of genoten heeft' om wat geld te schenken zodat ze 'hun laatste levensjaren in harmonie kunnen doorbrengen'.**

Het is dit document en de vraag hoe het toch kan dat de invloedrijke en wereldberoemde componist zijn nazaten zo arm heeft achtergelaten die hebben geleid tot deze voorstelling, legt actrice Yvonne van den Hurk aan het publiek uit. Samen met mezzosopraan Inga Schneider en altvioliste Esther Apituley, die haar ook terzijde staan in de voorstelling, is ze naar Bach's toenmalige woonplaats Leipzig gereisd om het antwoord te vinden.

Sebas

Het antwoord kwam in de vorm van een beschrijving van de huisraad van het gezin, nadat de componist in 1750 is overleden. De voorwerpen op die lijst vormen de leidraad van de voorstelling. Van den Hurk laat het publiek weten dat ze soms als Bachs vrouw Anna Magdalena haar visie op het persoonlijke leven van de beroemde componist zal geven. Op andere momenten zal ze als zichzelf het levensloop van de componist uit de doeken doen.

Schneider en Apituley geven vanuit hun vakgebied, respectievelijk zang en muziek, een eigen interpretatie aan de composities van Bach. *Frau Bach*, dat het midden houdt tussen een muziekcollege, een toneelvoorstelling en een huiskamerconcert, is de tweede voorstelling uit een reeks over bekende musici. Eerder maakte Van den Hurk *Chopin?*.

De drie vrouwen betreden het podium gekleed in lichte gewaden. Hieronder draagt Van den Hurk kleding uit de 18e eeuw, de muzikanten gaan ietsje

moderner gekleed. Het decor is simpel. Het bestaat uit niet meer dan een tafel, drie stoelen en muziekinstrumenten. Het is duidelijk dat de nadruk van de concertvoorstelling op de muziek en de vertelde geschiedenis van Bach ligt.

Het leven van Bach en zijn kinderrijke gezin was zwaar. Hij had een wurgcontract getekend met de stad Leipzig en de waardering die zijn composities verdienden kreeg hij niet. Bach leed aan een oogziekte en zijn gezichtsvermogen ging steeds verder achteruit. Een operatie aan zijn slechte ogen mislukte faliekant. Na maanden niet te hebben kunnen werken, overleed de componist uiteindelijk en bleef zijn gezin berooid achter. Levendig beschrijft Anna Magdalena hoe haar 'Sebas' worstelt met zijn ziekte. Zij vraagt zich af of het voor een componist erger is om de muziek die hij in zijn hoofd hoort niet meer te kunnen opschrijven of om niet meer te kunnen horen wat hij heeft opgeschreven. Het antwoord blijft ze schuldig, maar dat Bach geen benijdenswaardige einde heeft gekend is duidelijk.

Pretoogjes

Een kunstwerk kan aan betekenis winnen als de toeschouwer iets weet over de kunstenaar of hoe het werk tot stand is gekomen. Dit is ook het geval met een muziekstuk of een klassieke componist. Het portret van de streng kijkende Bach met witte pruik dat tegen de achterwand hangt, wordt gedurende de voorstelling steeds menselijker. Anna Magdalena vertelt aan het begin van de voorstelling al dat de componist glinsterende pretoogjes kon hebben. Aan het eind, na vele beschrijvingen van Anna hoe lief en zorgzaam Bach wel niet was, heeft de beeltenis van de overleden componist daadwerkelijk een ziel gekregen.

Niet alleen het karakter, ook de stukken van de componist worden ontleend in de 'concertvoorstelling' *Frau Bach*. Naast het op een indrukwekkende wijze vertolken van zijn werk, brengen Schneider en Apituley op een humoristische luchtige wijze enkele bekende interpretaties en theorieën over het werk van Bach naar voren. Van den Hurk, die moeiteloos schakelt tussen zichzelf en Anna Magdalena, ontkracht dit als Frau Bach direct en heel gepassioneerd. Voor haar is Sebas een diepgelovige man met geen druppel kwaad bloed in zijn lichaam.

Alleen maar goede verhalen heeft Frau Bach over haar man. Een lofzang die aan het eind van de voorstelling de onbeantwoorde vraag overlaat of de zienswijze van Frau Bach te veel is vertroebeld door de liefde of dat ze de interpretaties van de critici over de narcistische Bach terecht met de grond gelijk maakt. Maar hoe werken van de componist ook uitgelegd kunnen worden, ook in *Frau Bach* blijkt dat zijn muziek prachtig is.

Deze voorstelling speelt nog tot en met 31 maart 2007.